

Budgetanalyse af Københavns Brandvæsen januar 2008

Resumé

I denne budgetanalyse foretages en analyse af Københavns Brandvæsens redningsberedskab med udgangspunkt i Økonomiudvalgets vedtagelse af indstillingen "Københavns Brandvæsen - administrationsanalyse og revisionsprotokol den 7. november 2006.

Analysens formål er, at undersøge mulighederne for at tilpasse udgiftsniveauet på større udvalgte udgiftsområder til brandvæsenerne i de andre 6-byer.

Budgetanalysen indeholder en beskrivelse af Københavns Brandvæsen økonomi. Heraf fremgår det, at både den samlede økonomi for Københavns Brandvæsen, samt brand- og redningstjenestens økonomi over de seneste år har været stabil, da ændringerne i regnskab og budget skyldes tekniske ændringer og ikke væsentlige udsving i udgifterne. Den største udgift i Københavns Brandvæsen er løn til brandmænd og såvel styrkens størrelse som lønudgiften hertil har været nogenlunde konstant i de seneste år. 75 pct. af Københavns Brandvæsens udgifter er løn.

Sammenlignes Københavns Brandvæsen med øvrige danske byer er Københavns Brandvæsen dyrest både i samlede udgifter og pr. indbygger. Odense er dog dyrere pr. udrykning, hvilket skyldes, at Odense har meget få udrykninger.

Forskellen i omkostningsniveauet mellem Københavns Brandvæsen og andre danske byer skyldes blandt andet, at Københavns Brandvæsen har en højere bemanning på sprøjterne, og udelukkende anvender fuldtidsbrandfolk i modsætning til f.eks. Århus og Odense, der delvist anvender deltidbrandfolk.

En af årsagerne til, at Københavns Brandvæsen har en højere bemanning og døgnbemanning, er, at Københavns Brandvæsen arbejder efter et andet sikkerhedskoncept og samtidig løser andre opgaver end de andre byers brandvæsener. Beredskabet er dimensioneret efter hovedstadens risikoobjekter, som bl.a. Metro, Nørreport station, nationale terrormål derudover statslige bygninger (Christiansborg og ministerier), seværdigheder med mange mennesker og mange krydstogtskibe. Enkelte af disse risikoobjekter er dog også gældende for Frederiksberg.

Sammenlignes Københavns Brandvæsen med andre nordiske byer, så er Københavns Brandvæsen til gengæld billigere end Göteborgs brandvæsen og på niveau med Stockholms brandvæsen, når der ses på udgifter pr. indbygger. Københavns Brandvæsen er billigst, når der sammenlignes på de samlede udgifter.

Brandmændene i Københavns Brandvæsen arbejder under en anden overenskomst end brandmændene i resten af landet. Københavns Brandvæsen har

overenskomst med FOA med 84 døgnvagter årligt. Falck har overenskomst med 3F med 103 døgnvagter årligt, mens KL har en overenskomst med 87 døgnvagter årligt. Det betyder, at Københavns Brandvæsen sammenlignet med Falck og andre kommunale brandvæsener har en konkurrencemæssig ulempe og dermed er dyrere. Hvis brandmændene i København kom under KL's overenskomst, ville det medføre en besparelse på 4,4 mill. kr. Såfremt Københavns Brandvæsen skal være konkurrencedygtig forudsætter det således, at der ændres i overenskomsterne, medmindre Københavns Kommune skal ind i overvejelser om at lade eksterne udføre opgaven.

Københavns Brandvæsen havde i 2006 et sygefravær på 22,1 dage for brandfolkene. En ændring af sygefraværet med én dag vil påvirke Brandvæsenets økonomi med ca. 0,5 mill. kr. årligt.

Budgetanalysen fremlægger flere muligheder for at ændre i udgiftsniveauet for Københavns Brandvæsen.

- Ændring i beredskabet
Der tages udgangspunkt i rapporten "Risikobaseret dimensionering af Københavns Kommunes redningsberedskabet" fra 2006, hvor der er andre alternative til dimensioneringen af redningsberedskabet. I analysen vurderes af operative hensyn at operativ model 2 og 3 ikke er hensigtsmæssige at gennemføre. Der kan derimod fremadrettet overvejes ændringer i det forebyggende beredskab, således at Københavns Brandvæsen kun løser de lovbundne og obligatoriske opgaver, hvilket kan give en besparelse på 0,5 mill. kr. En ændring i beredskabet kræver en beslutning i Borgerrepræsentationen. Ændringen kan træde i kraft fra 1.januar 2009.
- Ændring af overenskomsten for brandmændene
Dette kræver, at KL i overenskomstforhandlingerne, arbejder for at få ændret antallet af vagter for de brandmænd, der arbejder i Københavns Kommune. Denne mulighed kræver derfor, at resultatet af overenskomstforhandlingerne kendes, før de økonomiske konsekvenser kan opgøres.
- Mulighed for flere indtægter i Københavns Brandvæsen
Det anbefales, at Københavns Brandvæsen udarbejder konkrete forslag til øgede indtægter og at de drøftes med de relevante forvaltninger. Københavns Brandvæsen skal udarbejde et idekatalog, som skal drøftes med Økonomiforvaltningen inden udgangen af 2008. Københavns Brandvæsen skal senest til bruttokataloget for budget 2010 komme med konkrete forslag til øgede indtægter.

Det anbefales, at de forskellige forslag indgår i bruttokataloget for budget 2009 og at Beredskabskommissionen på deres næste ordinære møde i marts drøfter hvilke forslag, der skal indgå i Beredskabskommissionens bidrag til prioriteringsrummet for budget 2009.

1 Indledning

Økonomiudvalget behandlede den 7. november 2006 indstillingen ”Københavns Brandvæsen – administrationsanalyse og revisionsprotokol”(ØU 400/2006). Indstillingen blev godkendt, herunder anden at-punkt:

” at handlingsplanen af 12. oktober 2006 godkendes med henblik på iværksættelse.

I handlingsplanen var angivet, at der skulle udarbejdes en analyse af mulighederne for at tilpasse udgiftsniveauet på større udvalgte udgiftsområder til brandvæsenerne i de øvrige 6-byer. Analysen skulle laves med udgangspunkt i Københavns Brandvæsens særlige status som brandvæsen i landets hovedstad.

Nærværende analyse, udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere fra Københavns Brandvæsen og Økonomiforvaltningen, udspringer af denne beslutning. Projektets styregruppe har ligeledes haft deltagelse af Københavns Brandvæsen og Økonomiforvaltningen.

1.1 Formål og opbygning

Formålet med denne analyse er, at undersøge muligheden for at tilpasse udgiftsniveauet i Københavns Brandvæsen på større udvalgte udgiftsområder til udgiftsniveauet for brandvæsenerne i de øvrige 6-byer.

Analysen afgrænses til Brandtjeneste, Alarmeringscentral og forebyggende Brandtjeneste. Dette betyder, at Patienttransporttjeneste ikke medtages i analysen, da tjenesten er dimensioneret og økonomiseret iht. kontrakt med det daværende Hovedstadens Sygehusfællesskab (H:S). Ændringer i dimensioneringen og de afledte økonomiske virkning vil i henhold til kontrakten blive reguleret over betalingen til Københavns Brandvæsen. Det vil således ikke umiddelbart være muligt for Københavns Kommune at realisere en evt. effektiviseringsgevinst for denne tjeneste

Analysen indledes med en beskrivelse af Københavns Brandvæsen, herunder udvikling i budget, antal stationer og antallet af medarbejdere. Københavns Brandvæsens arbejdsopgaver beskrives og der sættes fokus på udvalgte udgiftsområder. Københavns Brandvæsens samarbejde med andre brandvæsener beskrives, herunder de fordele, der kan opnås ved samarbejde med andre. Herudover beskrives lovgrundlaget for beredskabet og procedurerne for ændringer i beredskabet.

I forlængelse af Økonomiudvalgets beslutning foretages i afsnit 3 og 4 en sammenligning af Københavns Brandvæsens udgifter mm. til redningsbered-

skab med 1) andre danske kommuners udgifter mm. og 2) andre sammenlignelige nordiske storbyers udgifter mm.

I afsnit 5 vil der blive præsenteret forskellige forslag til ændringer i beredskabet og både de økonomiske og beredskabsmæssige konsekvenser af hvert forslag beskrives.

Endelig afsluttes analysen i afsnit 6 med en konklusion.

2 Beskrivelse af Københavns Brandvæsen

Københavns Brandvæsen (KB) er en virksomhed i Københavns Kommune.

KB er landets største kommunale brand- og ambulancevæsen og udfører årligt knapt 100.000 patienttransporter og knapt 7.000 udrykninger til ildebrande, miljøindsatser, automatiske brandalarmeringsanlæg m.m.

Københavns Brandvæsen har i 2007 budgetterede bruttoudgifter for 379,2 mill. kr. I tabel 1 ses Københavns Brandvæsens kerneydelser:

Tabel 1 – Københavns Brandvæsens kerneydelser og udgiften hertil.

Opgave	Bruttoudgift i 1000. kr.
Patienttransport, hvor KB på entreprenørbasis for Region Hovedstaden varetager såvel akutambulancetjenesten som sygetransporttjenesten	118.030
Alarmcentral, som modtager 1-1-2 opkald fra hele Storkøbenhavn og rekvirerer hjælp fra henholdsvis Brand- og Redningstjenesten, Akutambulancetjenesten og Politiet	16.126
Brand- og Redningstjenesten, er en kommunal tjeneste, hvor KB for Beredskabskommissionen varetager brandbekæmpelse, miljøopgaver og redningsopgaver i Københavns Kommune	224.086
Sikkerhed og Beredskab. Her defineres kommunens planlægningsforpligtelse inden for den civile sektors beredskab, herunder planlægning for opretholdelse af videreførelse af samfundets funktioner i tilfælde af ulykker og katastrofer - beredskabsplanlægning	4.280
Brandforebyggelse, er en kommunal myndighedsopgave, som KB løser på Beredskabskommissionens vegne, og som omfatter regelmæssige brandsyn, godkendelse af brandfarlige oplag, opførsel, indretning og brug af brandfarlig virksomhed samt en række andre brandforebyggende opgaver	16.709
I alt	379.231

I tabel 2 ses Københavns Brandvæsen fællesfunktioner. Serviceafdelingen reparerer f.eks. brandbiler og ambulancer. Denne service afregnes internt og udgiften til reparationen indgår i bruttoudgiften for henholdsvis patienttransporten og brandtjenesten, som ses i tabel 1. Alle udgifter i tabel 2 er derfor en delmængde af bruttoudgifterne på 379,2 mill. kr.

Tabel 2 – Fællesfunktioner i Københavns Brandvæsen og udgifterne hertil

Opgave	Bruttoudgift i 1.000. kr.
Vagtcentral	12.605
Uddannelsescenter	9.197
Centraladministration	31.873
Serviceafdeling, der leverer tekniske hjælpeydelse	47.305
IT-afdeling	12.156
I alt	113.136

Udgifterne til driften af Københavns Brandvæsen dækkes dels af Københavns Kommune via det tildelte budget (fra 2007 ved betaling fra Beredskabskommissionen for Brandtjeneste, Forebyggende afdeling samt Sikkerhed og Beredskab) og dels ved indtægter vedrørende de kontrakter/aftaler, Brandvæsenet har indgået om Ambulance- og Sygetransportkørsel, drift af Alarmcentral samt andre assistanceydelse.

Københavns Brandvæsens totale økonomi kan læses af nedenstående tabel:

Tabel 3 - Københavns Brandvæsens økonomi

Beløb i 1.000 kr. 07 p/l	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2004	2005	2006	2007
Udgifter	354.175	370.340	377.901	379.231
Betaling fra Beredskabskommission	0	0	0	-216.376
Indtægter	-165.924	-167.260	-177.537	-162.855
Heraf				
Brandtjenesten	-28.439	-20.116	-24.280	-19.935
Patienttransporttjenesten	-107.014	-115.461	-122.024	-118.030
Alarmcentral	-17.287	-17.616	-20.371	-16.126
Sikkerhed og Beredskab	-1.781	-2.266	-3.507	-2.299
Forebyggende brandtjeneste	-11.403	-11.801	-7.354	-6.465
Netto	188.251	203.080	200.364	0

Udviklingen i perioden kan forklares med tekniske ændringer, primært brandhaner og husleje (se nedenfor under Brand og redningstjenestens økonomi).

Nedenstående tabel 4 viser de samlede udgifter til Københavns Brandvæsens Brand- og Redningsberedskab. I forhold til ovenstående tabel er udgifter til Patienttransport, Alarmcentral, Brandforebyggelse og Sikkerhed- og Beredskab skilt fra. Dermed viser tabellen kun udgifterne til det egentlige Brand- og Redningsberedskab.

Tabel 4 – Brand og redningstjenestens økonomi

Beløb i 1.000 kr. 07 p/l	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Budget
	2004	2005	2006	2007
Udgifter	209.224	213.218	221.118	224.086
Betaling fra Beredskabskommission	0	0	0	-204.151
Indtægter	-28.439	-20.115	-24.281	-19.935
Netto	180.785	193.104	196.837	0
Udgifter jf. ovenfor	209.224	213.218	221.118	224.086
Merudgift pga. huslejeopkrævning	0	0	12.188	12.547
Merudgift pga. brandhaneopgaven	0	0	9.039	9.169
Udgifter renset for husleje og brandhaner	209.224	213.218	199.891	202.370

Udviklingen i perioden kan som i Tabel 4 forklares med virkningen af tekniske

ændringer, idet Københavns Brandvæsen fra og med 2006 er blevet opkrævet husleje fra Københavns Ejendomme samtidig med at Brandhaneansvaret er blevet overtaget af Københavns Brandvæsen. I 2006 blev der udvist tilbageholdenhed med forbruget gennem udskydelse af flere projekter for at imødekomme den samlede overholdelse af serviceudgifterne i kommunen. Dette kan forklare faldet i udgifter fra 2005 til 2006. Økonomien såvel for Københavns Brandvæsen som helhed og for Brand- og Redningstjenesten må på baggrund af tabel 4 betragtes som relativ stabil.

Løn er den altovervejende udgiftspost på brandvæsenets budget. Op mod 75 pct. af Brandtjenestens bruttoudgifter udgøres således af korpsets løn (af de resterende 25 pct. af Brandtjenestens udgifter udgør omkring halvdelen løn til andre afdelinger). Som det fremgår af nedenstående tabel 5, har antallet af medarbejdere i brandtjenesten været forholdsvis stabilt over de seneste år.

Tabel 5 – Antal medarbejdere i Københavns Brandvæsen

	2004	2005	2006	2007
Københavns Brandvæsen	813	817	827	841
Heraf Brandtjenesten	398	397	397	401

Stigningen i det totale antal medarbejdere i Københavns Brandvæsen over den viste periode skyldes primært følgende:

- Den nye og længere redderuddannelse har givet et større antal elever under oplæring (10 personer)
- Tilgangen af brandhaneansvaret fra KE (4 personer)
- Ny struktur med ambulancemestre (2 personer)
- En udvidelse blandt flere funktioner blandt det administrative og tekniske personale (i alt 12 personer).

I tabel 6 er budgettet for 2007 fordelt på enkelte poster for at give et billede af hvordan udgifterne fordeler sig i Københavns Brandvæsen. Brandvæsenets økonomi udgør en helhed med stor sammenblanding, der gør det meget vanskelig at opdele på elementer udelukkende fra Brand- og Redningsberedskabet. F.eks. vil det samme mandskab gøre tjeneste på såvel ildløskøretøjerne, patient-

transportkøretøjerne og undertiden også på Vagtcentralen. Ud fra tabellen ses det, at det er lønudgifterne, der står for den største andel af udgifterne.

Table 6 - Brandtjenestens budget 2007 fordelt på delelementer

Budget 2007 Beløb i 1.000 kr.	Udgifter 7 Stationer	Udgifter 7 Sprøjter	Udgifter 7 Stiger	Udgifter Pionertj.	Udgifter Røgdyk.tj.	Udgifter Andet *	Udgifter I alt	Indtægter	Netto udgifter
Løn til Korps og afdeling	-	70.700	23.800	13.500	16.900	19.100	144.000	-	144.000
Køretøjer og materiel	-	9.660	7.420	4.805	3.130	3.985	29.000	-	29.000
Drift af 7 stationer	13.000	-	-	-	-	-	13.000	-	13.000
Brandhaner	-	-	-	-	-	9.000	9.000	-	9.000
Uddannelse	-	-	-	-	-	6.000	6.000	-	6.000
Vagtcentral	-	-	-	-	-	8.000	8.000	-	8.000
Øvrige udgifter	-	-	-	-	-	5.000	5.000	-	5.000
Sikkerhedsvagter	-	-	-	-	-	-	-	4.000	4.000
ABA anlæg**	-	-	-	-	-	-	-	4.000	4.000
SKAFOR***	-	-	-	-	-	-	-	1.000	1.000
Vestegnens Brandvæsen	-	-	-	-	-	-	-	1.000	1.000
I alt	13.000	80.360	31.220	18.305	20.030	51.085	214.000	10.000	224.000

* Løn til Korps og afdeling: Omfatter Indsatsleder og anden brandmæssig ledelse på stationerne samt personale i Brand- og Redningsafdeling hvorfra beredskab og indsats planlægges og styres.

Køretøjer og materiel: Omfatter brandteknisk udstyr, som er fælles for Brandberedskabet. F.eks. Kommunikationsudstyr, Intern transport, tøjvask.

** Automatisk BrandalarmeringsAnlæg. Virksomheder og institutioner har deres brandalarmeringsanlæg opkoblet direkte på brandvæsenets alarmeringscentral således, at alarmer fra anlægene automatisk sendes til brandvæsenet. Indtægter omfatter såvel oprettelsesafgift for nye opkoblinger, samt årlig afgift.

*** Følgeskadeindsats, hvor brandvæsenet søger at begrænse følgeskaderne ved en brandindsats. F.eks. afdækning ved knuste ruder, opbrudte døre samt opugning af vand. Den anførte indtægt omfatter desuden miljøindsats, hvor brandvæsenet f.eks. opsamler spildt olie fra trafikuheld.

Hovedparten af brandmændene er fortsat ansat på tjenestemandsvilkår, hvorfor pensionsudgiften endnu kun i meget begrænset omfang påvirker Brandtjenestens økonomi. I løbet af de kommende 15 år vil alle tjenestemandsansatte brandmænd være overgået til ansættelse på overenskomstvilkår, hvorved Brandtjenestens lønforbrug, grundet pensionsindbetalinger til overenskomstan-satte, fortsat vil stige med godt 1 mill. kr. pr. år til i alt 16 mill. kr. mere end det nuværende niveau.

En årsløn til en brandmand udgør omkring 315.000 kr. ex. pension. Der skal ca. 5,35 mand til at bemane en døgnplads, hvorfor én døgnplads udgør en udgift på omkring 1,685 mill. kr. pr. år.

Driften af de 7 stationer udgør en udgift på ca. 13 mill. kr., og driften af 1 station kan således anslås til en gennemsnitlig udgift på omkring 1,9 mill. kr. pr. år. Denne gennemsnitlige udgift dækker over udsving fra ca. 1,1 mill. kr. til omkring 3 mill. afhængig af stationens størrelse.

Der er en sprøjte og en stige pr. station, hvilket vil sige 7 af hver.

Én sprøjte bemannes med 6 pladser. Udgiften til løn anslås til omkring 10,1 mill. kr. pr. år, udgiften til brandmateriel og drift af køretøj kan anslås til 1,4 mill. kr. pr. år, i alt omkring 11,5 mill. kr. pr. år.

Én stige bemandedes med 2 pladser. Udgiften til løn anslås til omkring 3,4 mill. kr. pr. år, udgiften til brandmateriel og drift af køretøj kan anslås til 1,1 mill. kr. pr. år, i alt omkring 4,5 mill. kr. pr. år.

Pionertjenesten er bemandedet med 8 pladser. Udgiften til løn anslås til omkring 13,5 mill. kr. pr. år, udgiften til brandmateriel og drift af køretøjer kan anslås til 4,8 mill. kr. pr. år, i alt omkring 18,3 mill. kr. pr. år for hele tjenesten.

Røgdykkertjenesten har i 2004-2007 været bemandedet med 10 pladser (fra 2008 med 7 pladser). Udgiften til løn anslås til omkring 16,9 mill. kr. pr. år, udgiften til brandmateriel og drift af køretøjer kan anslås til 3,1 mill. kr. pr. år, i alt omkring 20,0 mill. kr. pr. år.

Københavns Brandvæsen har 7 stationer placeret rundt i kommunen. I tabel 7 ses hvor mange, der har bopæl i de enkelte stationers distrikter

Tabel 7 – Brandstationsdistrikter og antal personer med bopæl i distriktet

Station / Distrikt	Antal person med bopæl i distriktet
Tomsgården	110.288
Christianshavn	104.908
Fælledvej	84.161
Østerbro	71.269
Dæmningen	51.743
Vesterbro	51.166
Hovedbrandstationen	23.426
I alt	496.961

2.1 Københavns Brandvæsens samarbejde med andre brandvæser

Beredskabet i Danmark er reguleret i Beredskabsloven. Ansvar for det kommunale beredskab hører under kommunalbestyrelsen, der i henhold til Beredskabsloven skal nedsætte en beredskabskommission til at varetage den umiddelbare forvaltning af redningsberedskabet. Alle primærkommuner skal således have et beredskab, der kan arrangeres på en af tre måder:

1. Kommunen kan oprette og drive sit eget beredskab
2. Kommunen kan indgå aftale med beredskabet i en nabokommune
3. Kommunen kan indgå en entrepriseaftale med Falck eller andre

Selv om Falck eller andre varetager brandslukningsopgaven er det stadig kommunen, som har ansvaret for opgaven.

Københavns Kommune har valgt at løse opgaven gennem sit eget beredskab, der drives af Københavns Brandvæsen. Københavns Brandvæsens primære dækningsområde er således sammenfaldende med den geografiske udstrækning af Københavns Kommune.

København udgør et større sammenhængende byområde bestående af en række selvstændige primærkommuner. Opdelingen af beredskabet for Københavnsområdet i kommunale dækningsområder er udelukkende politisk motiveret og har således ingen beredskabsteknisk begrundelse. Et veludviklet samarbejde mellem de kommunale beredskaber vil således være fagligt oplagt, hvilket da også er etableret i et vist - omend begrænset - omfang.

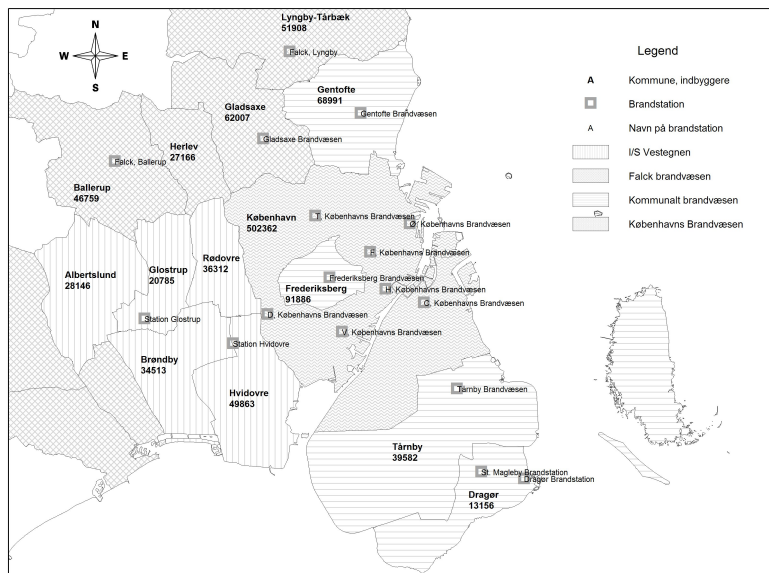
Et samarbejde kan have forskellige karakterer.

1. Ved udkald til en hændelse vil det være mest optimalt at rekvirere beredskab fra en station placeret således, at køretiden til skadesstedet er mindst mulig. Dette vil - især i kommunernes yderområder - ikke altid være fra en af kommunens egne stationer, hvorfor indsatser på tværs af kommunegrænser i visse tilfælde kan give en bedre udnyttelse af det samlede beredskab.
2. Ved et intensivt samarbejde på tværs af kommunegrænserne ville der være et potentiale for bedre udnyttelse af visse specialfunktioner, som pionertjeneste, røgdykkertjeneste med lang indsatstid og vanddykkertjeneste.
3. Visse administrative og ledelsesmæssige funktioner indenfor beredskabet skønnes at have et potentiale for stordriftsfordele, som kunne udnyttes ved at intensivere samarbejde på tværs af kommunegrænserne.

4. Visse tekniske hjælpefunktioner som f.eks. autoværksted, mundering (beklædning), depot for brandmateriel og røgdykkerudstyr og intern undervisning skønnes ligeledes at have potentiale for stordriftsfordele, som kunne udnyttes ved at intensivere samarbejdet på tværs af kommunegrænserne.
5. En fælles vagtcentralfunktion for flere storkøbenhavnske kommuner ville ved et intensivt samarbejde kunne disponere over - og optimere udnyttelsen af - et samlet, større beredskab for et større geografisk område, hvilket allerede udnyttes i nogen udstrækning.

I Figur 1 er vist et kort, hvor København Kommune er afbildet sammen med de nærmeste nabokommuner. På kortet er anført placeringen af brandstationer i såvel Københavns Kommune som i nabokommunerne.

Figur 1: Kort over Storkøbenhavns brandstationer

Københavns Brandvæsens geografiske ansvarsområde er sammenfaldende med Københavns Kommunes udstrækning. Følgende kan bemærkes til dette:

- Frederiksberg Kommune er placeret som en ø midt i Københavns Kommune med eget kommunalt drevet beredskab. Et oplagt tæt samarbejde omkring beredskabet er i de seneste år formindsket noget, idet samarbejdet omkring en fælles røgtender og fælles vagtcentral for nylig er afviklet efter ønske fra Frederiksberg.
- Tårnby Kommune har ligeledes et eget kommunalt drevet beredskab. Tårnby er som nabo kommune placeret tæt på Ørestadsområdet, der i disse år er under kraftig udbygning. Københavns Brandvæsen har tidligere foreslået et samarbejde med Tårnby omkring en brandstation, der

kunne dække såvel Tårnby som det nye Ørestadsområde, men der var ikke vist sig politisk vilje i Tårnby Kommune til et sådant samarbejde.

- Fem kommuner vest for Københavns Kommune har etableret et fælles kommunalt drevet beredskab under navnet Vestegnens Brandvæsen I/S. Der er tale om et interessentskab mellem kommunerne Albertslund, Brøndby, Glostrup, Hvidovre og Rødovre. Mellem Vestegnens Brandvæsen og Københavns Brandvæsen er der indgået en aftale, hvorefter Københavns Brandvæsen mod betaling indgår i det operationelle beredskab i Vestegnens Brandvæsens dækningsområde.
- Københavns Brandvæsen har en generel samarbejdsaftale med 20 kommuner i Storkøbenhavn om gensidig assistance ved større indsatser samt i tilfælde, hvor kommunens eget beredskab er optaget af anden indsats. I 2008 vil der i henhold til en ny aftale, blive opkrævet betaling for assistance i andre kommuner, hvis det viser sig, at Københavns Brandvæsen som ventet yder flere assistancer her end omvendt.

Københavns Kommuner udgør sammen med kommunerne Frederiksberg, Gentofte, Tårnby, Dragør og de 5 kommuner i ejerskabet omkring Vestegnens Brandvæsen et større sammenhængende byområde med et befolkningsunderlag i nærheden af 885.000 personer. Som beskrevet ovenfor er der potentiale for en mere effektiv drift af områdets samlede beredskab, forudsat at der kan etableres en politisk vilje til et mere intensivt samarbejde på tværs af de enkelte primærkommuner. En konkretisering vil kræve en yderligere analyse med involvering af de evt. berørte kommuner. Som et supplement kan nævnes, at Råddningstjänsten Storgöteborg er et samarbejde mellem 6 kommuner i og omkring Göteborg.

2.2 Lovgrundlag og nuværende valg af dimensionering af beredskab

Folketingets partier indgik i juni 2002 et 4-årigt beredskabsforlig. Det fremgår blandt andet heraf, at kommunalbestyrelserne, og det vil for Københavns Kommunes vedkommende sige Borgerrepræsentationen, fremover selv skal dimensionere kommunens samlede redningsberedskab ud fra lokale risikovurderinger. Dette benævnes ”risikobaseret dimensionering”. Udmøntning af forliget er sket ved en ændring af beredskabsloven og tilhørende bekendtgørelser, herunder specielt Bekendtgørelse om risikobaseret kommunalt redningsberedskab (Bekendtgørelse nr. 765 af 3. august 2005).

I den hidtidige lovgivning har den operative del af redningsberedskabet været dimensioneret efter landsdækkende regler fastlagt af staten, mens den forebyggende del af redningsberedskabet til dels har været fastsat lokalpolitisk. Med indførelsen af risikobaseret dimensionering er det i stedet Borgerrepræsentationen, som fastlægger den fulde dimensionering og dermed det samlede serviceniveau for redningsberedskabet i Københavns Kommune.

Københavns Brandvæsen gennemførte i perioden medio 2004 til august 2006 den risikobaserede analyse, der bl.a. bestod af en risikoidentifikation, herunder et stort antal analyser af bl.a. 10 scenarier, som var en gruppering af over 100 scenarier, af forhold omkring hverdagshændelse, responstider og samtidighed, røgdykkertjenesten, pionertjenesten og det forebyggende arbejde i kommunen.

Dette mundede ud i den afsluttende rapport: ”Risikobaseret dimensionering af Københavns Kommunes Redningsberedskab”, dateret august 2006. Denne rapport blev afleveret til Økonomiforvaltningen den 1. august 2006.

I rapporten blev tre serviceniveauer for det operative beredskab og tre serviceniveauer for det forebyggende præsenteret.

Rapporten blev behandlet på møde i Beredskabskommissionen den 31. august 2006, hvor man besluttede sig for valg af følgende serviceniveauer:

- Forebyggende model 2 – Fastholdelse af det nuværende serviceniveau
- Operativ model 1 – Styrkelse af det operative område

Se side 23 for nærmere beskrivelse af det nuværende serviceniveau.

Valget af serviceniveau for det forebyggende arbejde indebærer, at Københavns Brandvæsen skal foretage lovpligtige og bundne opgaver, samt øvrige forebyggende opgaver, der til dels er indtægtsdækkede.

Valget af serviceniveau for det operative niveau for bemanningen og antallet af køretøjer kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 8 – Nuværende bemanning og antal køretøjer

	Sprøjter		Stiger	Røgtendere	Pionerer
	Dag	Nat	Døgn	Døgn	Døgn
Bemanning	54	42	14	7	8
Køretøjer	9	7	7	1	4

Beredskabsstyrelsens er høringspligtige jf. bekendtgørelsen. Beredskabsstyrelsen fremsendte deres kommentarer til Københavns Kommunes risikovurdering i oktober 2006, hvor der ikke var betydende kommentarer til materialet og serviceniveauer. Dette blev 2. behandlet på Beredskabskommissionens møde i oktober.

Herefter blev den risikobaserede dimensionering samt valg af serviceniveauer behandlet i Borgerrepræsentationen og forebyggende model 2 (fastholdelse af det forebyggende område) og operativ model 1 (stærkelse af det operative område) blev enstemmigt vedtaget.

Niveauet - og hermed økonomien - er altså besluttet af Borgerrepræsentationen. Det nugældende serviceniveau er besluttet for en fireårig periode frem til medio 2010.

Såfremt man politisk vælger et andet serviceniveau enten med hensyn til det operative eller det forebyggende, skal en sådan beslutning gennem ovenstående politiske behandling, samt høring hos Beredskabsstyrelsen.

Ændring af serviceniveauet kan foretages på ethvert givent tidspunkt efter den ovenstående beskrevne politiske proces. En ændring behøver ikke at vente til 2010, selvom Borgerrepræsentationen har besluttet, at serviceniveauet er gældende til 2010. Beredskabsloven lægger dog op til at serviceniveauet for en kommune fastlægges for en 4-årig periode.

3 Sammenligning med andre danske byer

I dette afsnit sammenlignes Københavns udgifter til brandtjenesten med udgifterne i Århus, Odense, Gentofte og Frederiksberg.

3.1 Sammenligning af udgifter til brandberedskab

I forbindelse med nærværende analyse er der gennemført en sammenligning af brandberedskabet, herunder udgifterne hertil i København, Århus, Odense, Gentofte og Frederiksberg.

Tabel 9 viser resultaterne af denne analyse.

Ved arbejdet med denne dataindsamling har vi måttet konstatere en relativ stor usikkerhed omkring sammenligneligheden. Forskellige opgørelsesmetoder, forskellige begrebsopfattelser og den nødvendige forenkling af data er væsentlige fejlkilder, der ikke kan ignoreres, og som betyder, at opgørelsen i tabel 9 kun kan opfattes som en indikation på de forskelligheder, der eksisterer mellem brandvæsenerne i de enkelte byer.

Det er intentionen i Københavns Brandvæsen i løbet af 2008 at igangsætte en mere systematisk indsats for at skaffe pålidelige og sammenlignelige data til brug for en benchmarking af Københavns Brandvæsen med brandvæsenerne i andre danske og nordiske byer.

Tabel 9. Udgifter mm. til brandtjeneste, 2006, 06 p/l

	København	Århus	Odense	Gentofte	Frederiksberg
Indbyggere i dækningsområde	502.000	295.050	186.745	68.991	92.000
Indpendlere	170.000	47.800	-	-	-
Dækningsareal	90 km ²	469 km ²	304 km ²	26 km ²	9 km ²
Antal sprøjter	7	5	3	1	1
Bemanding pr. sprøjte	6	6	5	4	4
Antal stiger	7	3	2	1	1
Bemanding pr. stige	2	2	2	2	2
Antal brandstationer	7	2	2	1	1
Pionertjeneste	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
Vanddykkertjeneste	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Antal ansatte	827	244	72	72	100
Antal brandmænd	397	36	39	47	53
Antal på døgnvagt	75	17	8	6	10
Antal deltidsfolk på vagt	0	20	31	0	0
Antal frivillige	0	8	71	0	0
Disponibel i alt	75	45	110	6	10
Antal udrykninger	6.163	2.501	992	1.229	1.000
Gennemsnitlig udrykningstid*	07:00	05:30	07:03	05:17	05:48
Sygefravær i dage**	22,1	28,7	8,8	12,4	11,3
Antal heltids og deltidsfolk på døgnvagt pr. indbygger	0,015%	0,013%	0,021%	0,009%	0,011%
Udgifter til redningsberedskab (t. kr.)	204.151	33.609	36.414	18.117	25.792
Udgifter pr. indbygger	407	114	195	263	280
Udgifter pr. udrykning (kr.)	33.125	13.438	36.708	14.741	25.792
Udgifter pr. brandstation (t. kr.)	29.164	16.805	18.207	18.117	25.792

*Tid fra alarm modtages på Vagtcentral til udrykningen er fremme

** Sygefraværet er kun for brandmændene i København, Århus og Odense, mens Gentoftes og Frederiksbergs sygefravær er for alle ansatte i brandvæsenet. Sygefravær er oplyst af KMD og udregnet efter KMD's metode.

Uagtet ovenstående forbehold må det dog konstateres, at udgiftsniveauet i København er relativt højt i forhold til de sammenlignede danske byer. Dette gæl-

der såvel ved beregning af udgiften pr. indbygger som ved beregning af udgiften pr. udrykning.

Bemandingen på sprøjterne er meget forskellige. Københavns Brandvæsen og Århus har 6 mand pr. sprøjte, mens Odense har 5 mand pr. sprøjte, og Gentofte og Frederiksberg har 4 mand pr. sprøjte. Det skal dog bemærkes, at Frederiksberg sædvanligvis sender en indsatsvogn med 2 mand sammen med deres sprøjte, således at der også her er 6 mand til rådighed. Alle byer bemander en stige med 2 mand.

Antallet af vogne og stationer er også meget forskelligt for de enkelte byer, især Odense og Århus har meget få køretøjer i forhold til det store areal brandvæsenet skal dække. For Århus's vedkommende er en del af forklaringen, at man har indgået aftale med Falck, der driver beredskabet i en del af byen, hvor det antal vogne, der er anført i tabel 9, kun omfatter det kommunalt drevne beredskab. Odense har samme responstid som København, mens Århus har lavere responstid end Københavns Brandvæsen trods det færre antal køretøjer.

Der er også en væsentlig forskel mellem udgifterne pr. brandstation i de enkelte byer. Her er København igen dyrest med 29, 1 mill. kr. pr. station ift. Århus, som den billigste med 16,8 mill. kr. pr. station. Frederiksberg brandvæsen ligger dog på samme niveau som Københavns Brandvæsen med 25,8 mill. kr. til deres ene station.

Den by, der ligner København mest, er Frederiksberg. Københavns Brandvæsen dækker et område 10 gange større end Frederiksbergs Brandvæsen og med 5 gange så mange indbyggere, foruden nettoindpendlingen til København, der bringer antallet af mennesker i København i dagtimerne op på over 7 gange det tilsvarende tal for Frederiksberg. Frederiksberg bemander sine sprøjter med 4 mand, hvor Københavns Brandvæsen har 6 mand pr. sprøjte. Dette er en væsentlig forskel ift. at Frederiksberg Brandvæsen arbejder under stort set de samme bymæssige betingelser, som Københavns Brandvæsen arbejder under. Frederiksberg Brandvæsen har ikke røgdykkertjeneste og pionertjeneste, som Københavns Brandvæsen har. Røgdykkertjenesten og pionertjenesten koster henholdsvis 20,0 og 18,3 mill. kr. årligt og sammen med den ekstra bemanning pr. sprøjte i Københavns Brandvæsen bidrager dette væsentligt til prisforskellen mellem Frederiksberg Brandvæsen og Københavns Brandvæsen.

Den hurtigere indsats af især røgdykkere i København i forhold til f.eks. Frederiksberg betyder, at der hurtigt kan trænges ind i brændende bygninger med henblik på at redde nødstedte personer ud, samt påbegynde bekæmpelse af ilden inde fra bygningen. Det er opfattelsen hos Københavns Brandvæsen, at denne taktik med hurtig indtrængning i en brændende bygning resulterer i færre

branddøde samt begrænser omfanget af brandskader i forhold til situationer, hvor en indsats primært må angribes fra bygningens yderside.

Tabel 10 – Økonomiske konsekvenser ved ændring af bemanningen på sprøjter

1.000 kr.	København	Århus	Odense	Gentofte	Frederiksberg
Bemanning på sprøjte	6	6	5	4	4
Besparelse for København med ændret bemanning på sprøjterne	0	0	11.797	23.594	23.594

I tabel 10 ses de økonomiske konsekvenser af en ændring af bemanningen i Københavns Brandvæsen. Ændres bemanningen til 5 mand pr. sprøjte, som Odense har på deres sprøjter, så vil besparelsen være 11,8 mill. kr. årligt. Ændres bemanningen derimod til 4 mand pr. sprøjte som Gentofte og Frederiksberg har på deres sprøjter, så er besparelsen 23,6 mill. kr. årligt.

Bemanningen på sprøjterne kan ikke alene forklare merudgifterne i Københavns Brandvæsen i forhold til de andre byer. En væsentlig forklaring er at Københavns Brandvæsen har 7 brandstationer og dermed mange flere køretøjer. En station i Københavns Kommune skal i gennemsnit dække 13 km², mens en station i de andre byer dækker mellem 9 og 235 km². Dog er der på brandstationerne i Århus og Odense flere køretøjer pr. station end i de andre byer og de stationer kan derved bedre dække et større område.

De mange ekstra køretøjer i Københavns Brandvæsen betyder en væsentlig større udgift til aflønning af brandmænd. Københavns Brandvæsen anvender udelukkende fuldtidsbrandmænd. Både Århus og Odense bruger delvist deltidsbrandmænd. Disse indkaldes fra deres hjem eller anden arbejdsplads ved alarmering. Krav til responstider og faglig viden betyder, at brug af deltidsbrandmænd ikke skønnes relevant i København.

Udgiften til en deltidsbrandmand er væsentligt lavere end udgiften til en fuldtidsbrandmand. De konkrete vilkår for deltidsbrandmænd varierer noget fra kommune til kommune, men aflønningen vil typisk være en kombination af et fast årligt honorar, en betaling pr. vagt og en timeløn. Odense har oplyst, at en deltidsbrandmand typisk modtager mellem 20.000 kr. og 40.000 kr. om året. Til sammenligning modtager en fuldtidsbrandmand hos Københavns Brandvæsen omkring 315.000 kr. om året plus pension.

Ud fra tabel 9 kan det ligeledes ses, at Københavns Brandvæsens udrykningstid på ca. 7 minutter er på niveau med Odense og lidt højere end Gentofte, Århus og Frederiksberg, der har udrykningstider mellem 5 og 6 minutter. Det er Københavns Brandvæsens opfattelse, at dette primært kan tilskrives fremkomme-

ligheden på grund af til tider meget tæt trafik samt den lange køreafstand til visse dele af dækningsområdet.

Københavns Brandvæsens sygefravær ligger relativt højt i forhold til de øvrige byer i sammenligningen. Det skal nævnes, at der for tiden pågår aktiviteter med henblik på nedbringelse af sygefraværet i Københavns Brandvæsen, og at sygefraværet for 2007 er nedbragt til 20,6 dage fra 22,1 dage i 2006.

Ved opgørelse af sygefravær skal der tages hensyn til, at brandmænd arbejder med døgnvagter, mens f.eks. administrativt personale arbejder med 7,4 timers arbejdsdage. Københavns Brandvæsen omregner derfor det reelle sygefravær hos brandmændene til "normalarbejdsdage" for at kunne sammenligne med øvrige personalegrupper. Københavns Brandvæsens sygefravær udregnet efter deres metode er opgjort til 17,8 dage i 2006 og 16,2 dage i 2007. En ændring af sygefraværet hos brandmændene på en "normalarbejdsdag" pr. år påvirker den samlede lønudgift med omkring 500.000 kr. årligt.

Københavns Brandvæsens beredskab er dimensioneret i henhold til en risikoanalyse, der er præsenteret i rapporten "Risikobaseret dimensionering af Københavns Kommunes Redningsberedskab" fra august 2006. Beredskabskommissionen har på baggrund af rapporten besluttet sig for omfanget af beredskabet i København. Der henvises til denne rapport for en nærmere gennemgang af risikoforholdene i København. Her skal dog nævnes, at beredskabet er dimensioneret under hensyntagen til dels en ønsket hurtig responstid overalt i dækningsområdet og dels muligheden for en hurtig og omfattende indsats for at minimere skadesomfang og antallet af branddøde.

Forholdene i København er påvirket af eksistensen af en række risikoobjekter, som andre danske byer i provinsen ikke har i samme omfang. Dog må det bemærkes at visse af disse forhold også er gældende for Frederiksberg brandvæsen. Som eksempler kan nævnes:

- Metro-beredskab
- Vanddykker-beredskab
- Øresundsforbindelsen
- Nørreport Station
- Mange fredede bygninger (København 1042, Århus og Odense ca. 50 hver)
- Befolkningstæthed
- Niveaue af indpendling til kommunen
- Bebyggelsens karakter med overvejende etageejendomme
- Backupopgaver i forbindelse med Storebæltsforbindelsen og Københavns Lufthavn.
- Nationale terrormål derudover som f.eks.
 - Christiansborg
 - Ministerier

- Seværdigheder med mange mennesker
- Krydstogtskibe

Eksistensen af ovenstående risikoobjekter stiller store krav til omfanget af det beredskab, der skal kunne stilles indenfor en meget kort reaktionstid. Dette begrundes derfor et relativt stort beredskab.

Visse af ovenstående risikoobjekter stiller tillige store krav til specialuddannelse af mandskabet, som skal kunne håndtere mange forskelligartede indsatstyper i meget forskellige miljøer. Dette begrundes således et relativt højt uddannelses- og øvelsesniveau.

4 Sammenligning med udenlandske byer

I forlængelse af afsnit 3 er der foretaget en kortfattet sammenligning af brandberedskab og udgifter hertil i København, Stockholm og Göteborg.

Tabel 11 viser hovedelementerne i denne sammenligning.

Sammenligning af tallene i tabel 11 bør foregå med en vis forsigtighed. Bag tallene gemmer der sig således væsentlige forskelle i de mål og krav de enkelte brandvæsener er stillet over for.

Tabel 11. Udgifter mm. til brandtjeneste, 2006, 06 p/l

	København	Stockholm	Göteborg
Indbyggere i dækningsområde	502.000	928.030	690.000
Indpendlere	170.000	-	100.000
Dækningsareal	90 km ²	187 km ²	1.925 km ²
Antal sprøjter	7	9	18
Bemanding pr. sprøjte	6	5	5
Antal stiger	7	9	6
Bemanding pr. stige	2	2	2
Antal brandstationer	7	9	18
Pionertjeneste	Ja	Ja	Ja
Vanddykkertjeneste	Ja	Ja	Ja
Antal ansatte	827	556	704
Antal brandmænd	397	463	399
Antal på døgnvagt	75	71	80
Antal deltidsfolk på vagt	0	0	33
Antal frivillige	0	0	35
Disponibel i alt	75	71	148
Antal udrykninger	6.163	9.508	7.966
Gennemsnitlig udrykningstid*	07:00	-	09:45
Sygefravær i dage**	22,1	-	11,5
Antal heltids og deltidsfolk på døgnvagt pr. indbygger	0,015%	0,008%	0,016%
Udgifter til redningsberedskab (t. kr.)	204.151	325.800	394.589
Udgifter pr. indbygger	407	351	572
Udgifter pr. udrykning (kr.)	33.125	34.266	49.534
Udgifter pr. brandstation (t. kr.)	29.164	36.200	21.922

- Ikke oplyst

*Tid fra alarm modtages på Vagtcentral til udrykningen er fremme

** Sygefraværet er kun for brandmændene og ikke for andre ansatte i brandvæsenet

Ifølge tabellen er Stockholm billigere pr. indbygger end København, men Göteborg er dyrere pr. indbygger

Som det kan ses af tabellen, så bemander Stockholm og Göteborg deres sprøjter med en mand mindre end Københavns Brandvæsen, mens alle tre byer bemander stigerne med 2 mænd. Stockholms brandvæsen dækker over et område dobbelt så stort som Københavns Brandvæsen med alene 2 ekstra brandstationer, herunder 2 ekstra sprøjter og 2 ekstra stiger. Göteborgs brandvæsen dækker et område 21 gange større end København med 11 ekstra stationer, herunder 11 ekstra sprøjter og én færre stige.

En bemanning på 5 mand pr. sprøjte, som Stockholms og Göteborgs Brandvæsener vil betyde en årlig besparelse på 2,2 mill. kr. for Københavns Brandvæsen. Bemanningen alene kan ikke forklare forskellen i udgiftsniveauet mellem de to byer. Antallet af brandstationer og dermed antallet af køretøjer har en stor betydning for udgiftsniveauet. I Göteborg skal en brandstation dække ca. 106 km² i Stockholm ca. 21 km² i forhold til i Københavns Brandvæsen, hvor en brandstation skal dække ca. 13 km².

Göteborg fremstår dyrest, både hvad angår antal samlede udgifter, udgift pr. indbygger og pr. udrykning. Göteborgs brandvæsen dækker et væsentligt større areal end Københavns Brandvæsen omfattende 5 omegnskommuner foruden selve Göteborg Kommune. Göteborgs udgift pr. brandstation er væsentlig lavere end både Stockholm og København. Udgiften pr. brandstation er dog svær at sammenligne, da de samlede udgifter i de enkelte brandvæsener ikke nødvendigvis kan henføres til drift af de enkelte brandstationer. Mange af udgifterne i Københavns Brandvæsen kan henføres til fællesfunktioner, som ikke nødvendigvis ville blive væsentligt reduceret ved lukning af en brandstation.

Forskellene i udgiftsniveau mellem København og de to andre byer kan bl.a. skyldes store forskelle i dækningsareal, kvalitet i materiel, køretøjer, bygninger og uddannelsesfaciliteter samt en administrativ struktur forskellig fra den i København. Som i Danmark er dimensioneringen af beredskabet blevet decentraliseret således, at det nu i større grad er op til den enkelte kommunalbestyrelse at fastlægge serviceniveauet.

5 Konkrete forslag til ændringer i Københavns Brandvæsen

I dette afsnit fremlægges tre konkrete forslag til ændringer i Københavns Brandvæsen.

Ændring i beredskabet.

Den største udgift i Københavns Brandvæsen budget er lønudgiften til brandmændene. Som nævnt i afsnit 2, så er det Borgerrepræsentationen, der bestemmer dimensioneringen på brandvæsenet. Derfor blev der i 2006 fremlagt en rapport med forslag til den fremtidige dimensionering. Rapporten kom med 3 niveauer for den forebyggende indsats og 3 niveauer for den operative indsats. BR vedtog at fastholde det forebyggende niveau og styrke det operative niveau. Et valg af andet forebyggende niveau til model 1 vil indebære en årlig merudgift på ca. 0,8 mill. kr., mens model 3 vil indebære en besparelse på ca. 0,5 mill. kr.

Tabel 12 beskriver det nuværende forebyggende beredskab og de to valgmuligheder for andet forebyggende beredskabsniveau.

Tabel 12 - De tre modeller til serviceniveau for det forebyggende beredskab

Forebyggende modeller	Indhold af model	Konsekvens af model	Total årlig besparelse/udgift
Nuværende beredskab (Model 2)	Fortsat foretage lovpligtige og bundne opgaver, samt øvrige forebyggende opgaver, der til dels er indtægtsdækkede.		
Model 1 - Styrkelse af nuværende serviceniveau	Fortsat foretage lovpligtige og bundne opgaver, samt øvrige forebyggende arbejde (fortrinsvist ikke-indtægtsdækket) ved at anvende i alt ca. 4.000 timer fra det operative beredskab. Der skal tilføres resurser til planlægning og implementering af nye opgave.	Tilførsel af 2 årsværk	Udgift på i alt ca. 0,8 mill. kr. samt udgift til uddannelse af det operative mandskab, der finansieres indenfor det nuværende budget.
Model 3 - Forringelse af nuværende serviceniveau	Alene foretage de lovpligtige og bundne opgaver for Kommunen.	Besparelse af 5 årsværk (ca. 2 mill. kr.) Tab af indtægt (ca. 1,5 mill.)	Besparelse på i alt ca. 0,5 mill. kr.

Tabel 13 og 14 viser bemanningen, og antal køretøjer ved model 2 og 3 for det operative beredskab.

Tabel 13 – Bemanningen ved det nuværende operative beredskab sammenholdt med de to operative serviceniveauer

Bemanning	Sprøjter		Stiger	Røgtendere	Pionerer
	Dag	Nat	Døgn	Døgn	Døgn
Nuværende beredskab	54	42	14	7	8
Operativ model 2	48	42	14	7	8
Operativ model 3	48	36	12	7	8

Tabel 14 - Køretøjer ved det nuværende operative beredskab sammenholdt med de tre operative serviceniveauer

Køretøjer	Sprøjter		Stiger	Røgtendere	Pionerer
	Dag	Nat	Døgn	Døgn	Døgn
Nuværende beredskab	9	7	7	1	4
Operativ model 2	8	7	7	1	4
Operativ model 3	8	6	6	1	4

Operativ model 2 indebærer en besparelse på 1½ døgnplads svarende til 8 årsværk. Bemandingen ændres til et højere beredskab om dagen end om natten (I alt 8 vogne om dagen og 7 om natten for kommunen)

Operativ model 3 indebærer en besparelse på en sprøjtevogn og en stigevogn på en af kommunens brandstationer, hvilket svarer til 42 årsværk. Brandstationen kan fungere videre med ambulance og evt. med dagbemanding. (I alt 8 vogne om dagen og 6 om natten for kommunen)

Tabel 15 viser de økonomiske konsekvenser ved valg af anden forebyggende og operativ model end det nuværende beredskab.

Tabel 15 - Økonomiske konsekvenser ved valg af andet beredskab

Mill. kr.	Forebyggende model 1	Forebyggende model 3	Operativ model 2	Operativ model 3
Omkostning /besparelse	Ekstra-omkostning	Besparelse	Besparelse	Besparelse
Årligt i mill. kr.	0,8	0,5	3	15,8

En ændring i beredskabet vil have effekter på responstiden fra alarmen indkommer, til der er en udrykning på stedet. Inden for de senere år har der været et stigende antal udrykninger, hvilket kan ses af tabel 16. Denne stigning i antallet af udrykninger er bl.a. forårsaget af den kraftige udbygning af Københavns kommune i bl.a. Ørestaden, Nordhavnen, Holmen, det tidligere B & W område, Islands Brygge, Kalvebod Brygge, langs Amager Strandvej og flere områder i Valby.

Tabel 16 - Antallet af udrykning fra 2002 til 2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Antal udrykninger	4.942	5.342	5.745	5.634	6.163	6.850

Denne udbygning, den tætte trafik og det øgede antal trafikrestriktioner (herunder spærring af mange gader) rundt i byen vil i øvrigt i de kommende år uden

tvivl give øget responstid. Responstiden er allerede øget fra 5 minutter og 15 sekunder i 2005 til 7 minutter i 2007, og i den kommende risikobaserede dimensionering vil der indgå en undersøgelse af behovet for en forøgelse af antallet af brandstationer for at bevare den nuværende kvalitet/serviceniveau, bl.a. i form af responstiden til skadelidte.

Derfor vurderes det, at det ikke vil være hensigtsmæssigt ud fra operative hensyn at indføre operativ model 2 eller 3, da disse modeller vil betyde en ændring i serviceniveauet i den del af kommunen, hvor der nedlægges en sprøjte og en stige.

Ændring af overenskomsten for brandmændene

I forbindelse med, at Københavns Kommune (KK) er optaget i Kommunernes Landsforening (KL) er det KL, der repræsenterer KK ved de igangværende overenskomstforhandlinger. Det er KL's erklærede målsætning i videst muligt omfang at få de københavnske overenskomster og aftaler indarbejdet i de relevante KL-overenskomster og -aftaler.

Det er værd at bemærke, at netop overenskomstforholdene skønnes at have en stor indvirkning på den samlede økonomi for Københavns Brandvæsen.

Som eksempel kan nævnes, at brandmænd i Falck arbejder under en overenskomst mellem Falck og 3F, mens brandmænd i Københavns Brandvæsen arbejder under en overenskomst mellem Københavns Kommune og FOA. Der er flere forskelle mellem disse to overenskomster, men her skal fremhæves følgende: Brandmænd i Københavns Brandvæsen har årligt 84 døgnvagter, mens brandmænd i Falck årligt har 103 døgnvagter eller omkring 22 % flere vagter. Det skal nævnes, at Falck har forhandlet deres nuværende overenskomst på plads, hvorimod KB først forventes på plads i det nye år. En umiddelbar sammenligning er derfor ikke mulig p.t.

Med et årligt lønforbrug til brandmænd i KB på omkring 130 mill. kr. betyder det, at såfremt der udelukkende vurderes i forhold til antal vagter og med alt andet lige kan findes et stort økonomisk potentiale. En lang række andre forhold i de gældende overenskomster end de her nævnte antal vagter betyder, at det formentlig aldrig vil være muligt at frigøre en besparelse i den størrelsesorden, som ovenstående tal kunne indikere. Det skal dog nævnes, at det indenfor de seneste år er lykkedes for Gentofte Kommune at indgå en ny overenskomst med FOA, hvor antallet af vagter er steget mærkbart.

Hvis brandmændene i København kom under KL's overenskomst, ville det medføre en besparelse på 4,4 mill. kr. Såfremt Københavns Brandvæsen skal være konkurrencedygtig forudsætter det således, at der ændres i overenskom-

sterne, medmindre Københavns Kommune skal ind i overvejelser om at lade eksterne udføre opgaven.

En anden løsning kunne være at afvente resultatet af forhandlingen af overenskomsten for Københavns Brandvæsen i 2008. Hvis Københavns Brandvæsen kan opnå samme resultat som Gentofte kommune med flere vagter, så vil Københavns Brandvæsen kunne opnå en væsentlig besparelse på lønudgiften.

Nedenstående tabel 17 viser antallet af vagter, der er for København og Frederiksberg kommuner, Gentofte kommune, Falck og endelig den overenskomst, som KL har i de resterende kommuner. Derudover er der angivet den potentielle besparelse, som det kan betyde for Københavns Brandvæsen, hvis overenskomsten ændres. Der skal tages forbehold overfor de potentielle besparelser, da de udelukkende er beregnet efter antallet af vagter og der er ikke taget højde for evt. andre forskelligheder i overenskomsterne, der vil have en effekt på de samlede lønudgifter.

Omkostningsstrukturen kendes ikke for Falcks vedkommende. Det er derfor vanskeligt at udtale sig om det faktiske besparelspotentiale ved en udlicitering.

Ud fra tabellen kan det tydeligt ses, at der er et stort potentiale ved at få ændret overenskomsten for de københavnske brandmænd. Den største besparelse opnås ved at hele styrken på 401 årsværk overgår til Falcks overenskomst. Der ville på længere sigt opnås en besparelse på ca. 23,3 mill. kr. Disse besparelser vil ikke have en effekt på responstiderne, da der ikke er færre på vagt.

Tabel 17. Antal vagter og den potentielle besparelse ved ændring af overenskomst.

Mill. kr. 07-pl	København og Frederiksberg kommuner	KL	Gentofte kommune	Falck
Antal vagter	84	87	92	103
Besparelse med alle overenskomst ansatte - 46 årsværk	-	0,5	1,3	2,7
Besparelse mved alle ansatte(overenskomst og tjenestemænd) - 401 årsværk	-	4,4	11,0	23,3

* Pensionsalderen i Københavns Brandvæsen er 60 år.

**I KL's overenskomst kan der vælges mellem 87 vagter ved almindelig pensionsalder og 92 vagter ved pension som 60-årig.

Mulighed for flere indtægter i Københavns Brandvæsen

Overordnet set må kommunen ikke forfølge profitmål. Dvs. kommunen er afskåret fra at påtage sig opgaver, der udelukkende eller overvejende har til formål at sikre kommunen en profit eller fortjeneste. Desuden er der forbud mod at drive handel, håndværk, industri og finansiell virksomhed.

Der er dog enkelte modifikationer til dette, og her kan nævnes salg af biprodukter, salg af overskudskapacitet samt accessorisk virksomhed:

Salg af biprodukter: Hermed menes der salg af restprodukter fra en lovlig kommunal aktivitet.

Salg af overskudskapacitet: Hermed menes der, at i det tilfælde hvor en kommune har et større produktionsapparat, end den selv kan udnytte, kan denne overskudskapacitet sælges, under forudsætningen af at det ikke er konkurrenceforvridende (dvs. det skal vurderes, om den kan varetages af private), samt at den har karakter af at være tilfældig. Dvs. overskudskapacitet skal som udgangspunkt afskaffes.

Accessorisk virksomhed: hermed menes der, at kommunen kan påtage sig en mindre supplerende opgave i særlige situationer, hvor det ville være urimeligt, ufornuftigt og uforståeligt, at kommunen ikke kunne gå ind i opgaven.

For så vidt angår muligheden for at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, er dette reguleret ved lov. Reglen er, at kommuner kan udføre sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder (også udenlandske), som kommuner kan løse for sig selv. Dvs. f.eks. en kommunalbestyrelse kan indgå aftale med en anden kommunalbestyrelse om at udføre opgaver inden for redningsberedskabet. Hvor der er tale om større opgaver, skal disse dog i udbud, før en kommune kan påtage sig en opgave eller overlade en opgave til en anden kommune. Dog i tilfælde ved salg af overskudskapacitet eller af biprodukter, behøver disse ikke at komme i udbud.

Overordnet set vurderes det, at det er hensigtsmæssigt, der arbejdes hen imod, at Københavns Brandvæsen varetager flere opgaver inden for Københavns Kommune. Dvs. i stedet for at det er eksterne virksomheder, som udfører opgaver for kommunens forvaltninger, vil det være til fordel for kommunens samlede økonomi, hvis Københavns Brandvæsen udelukkende ved benyttelse af overskudskapacitet kan løse disse opgaver til samme kvalitetsniveau.

I et forsøg på at øge effektiviteten og opnå nettobesparelser for Københavns Brandvæsen og dermed for Københavns Kommune er flere tiltag allerede blevet gjort. Her skal fremhæves følgende:

- Der er for nogle år siden indgået aftale med Vestegnens Brandvæsen om assistance i særlige tilfælde. Aftalen giver en indtægt på omkring 1 mill. kr. årligt, der er indregnet i budgetterne.
- Københavns Brandvæsen har gennem flere år haft samarbejdsaftale med brandvæserne i omegnskommunerne om gensidig vederlagsfri assistance. Assistancen har i flere tilfælde vist sig at være skæv, således at Københavns Brandvæsen har ydet langt mere assistance udenfor København end omvendt. Aftalerne er opsagt med henblik på genforhandling og en ny aftale er indgået, hvorved der forventes en øget fremtidig indtjening, der endnu ikke er budgetteret.
- Fra og med 2007 har Københavns Brandvæsen overtaget brandhansvaret fra Københavns Energi. Københavns Energis årsbudget for området var 10 mill. kr., brandvæsenet tilbød at overtage ansvaret for 9 mill. kr., hvormed opgaven er indregnet i budgetterne. Efter det første år drift kan det nu konstateres, at den reelle udgift for brandvæsenet beløber sig til omkring 8 mill.kr.
- Københavns Brandvæsen har gennem flere år suppleret den lovpligtige forebyggende indsats med forskellige indtægtsgivende brandforebyggende indsatser. Her kan nævnes
 - Beredskabsmapper til kommunens mindre institutioner (f.eks. børneinstitutioner og plejehjem)
 - Beredskabsplaner til større institutioner (f.eks. Det Kongelige Teater, Operaen, Parken og DR-byen)
 - Brandtekniske Bygningsgennemgange (f.eks. Det Kongelige Danske Kunstakademi og Charlottenborg)
 - Brand- og evakueringsøvelser (f.eks. Banedanmark)

Det skal i den sammenhæng fremhæves, at Københavns Brandvæsen tidligere har forsøgt at få tildelt opgaven vedrørende overvågning og respondering af alle kommunens tyverialarmer. Københavns Brandvæsen betjener i forvejen en døgnbemandet vagtcentral, hvorved overvågningen af tyverialarmerne kunne udføres for en beskedent merudgift til løn. En umiddelbar vurdering er, at såfremt Brandvæsenet havde fået tildelt denne opgave, kunne kommunen have opnået en betydelig besparelse. Respondering skulle have været udført med særligt mandskab, herunder bl.a. medarbejdere på skånejob, og ved spidsbelastninger af forskellige årsager kunne ildløstjenesten tillige have været afsendt til tyverialarmer. Fordelen havde været en meget hurtigere udrykning til adresserne, hvorved konsekvenserne af indbrud ville have været langt mindre, med en besparelse for kommunen i øvrigt.

En gennemgang af de kompetencer og den kapacitet, der findes hos Københavns Brandvæsen, skønnes at kunne afdække potentialer for yderligere indtægter og besparelser for Københavns Kommune. Her skal fremhæves følgende tanker og idéer:

- Det eksisterende brandberedskab kunne i nogen omfang udnyttes til supplerende opgaver.
 - Indsats ved akut opståede bygningsmæssige skader på kommunens bygninger i samarbejde med Københavns Ejendomme (f.eks. storm-, hærværks- og indbrudsskader). Opgaven vil ligge tæt op af den følgeskadeindsats, der allerede nu ofte ydes i forbindelse med en overstået indsats fra Brandberedskabet
 - Indsats ved visse akut opståede mindre skader på kommunens motorkøretøjer (f.eks. starthjælp og dækskift på hjemmeplejens køretøjer). Opgaven vil være et godt supplement til en bedre udnyttelse af den værkstedskapacitet, der beskrives nedenfor omkring brandvæsenets serviceafdeling
 - Betalt assistance til omegnskommunernes beredskaber (under forberedelse)

- Brandvæsenets serviceafdeling er en teknisk støttefunktion for brandvæsenets drift. Der findes ikke ledig kapacitet i afdelingen, men den ekspertise og den organisation, der eksisterer her, kunne udnyttes mere effektivt til levering af ydelser overfor andre dele af Københavns Kommune eller overfor andre kommuner. Oplagte idéer kunne være følgende:
 - Autoværkstedet kunne i større omfang påtage sig at vedligeholde og evt. opbygge køretøjer (f.eks. busser for Københavns Kommune og brandkøretøjer for andre kommuner).
 - Munderingsområdet kunne i større omfang påtage sig indkøb af beklædning (f.eks. uniformer og anden arbejdsbeklædning til kommunens ansatte samt brandbeklædning til andre kommuner)
 - Slukkerservice - området kunne i større omfang påtage sig opsætning, eftersyn og vedligeholdelse af brandslukkere ved kommunale institutioner primært indenfor Københavns Kommune.

- Vagtcentralen ved Københavns Brandvæsen ville i princippet for en relativ lille merudgift kunne overtage flere af de vagtcentralopgaver, som i dag løses andre steder i kommunen - eller løses ved brug af eksterne leverandører - idet Vagtcentralen hos Københavns Brandvæsen pga. af sine akutte funktioner til stadighed opererer på døgnbasis. Ved evt. at samplacere vagtcentralfunktionerne på den i forvejen eksisterende vagtcentral hos brandvæsenet, vil der være mulighed for opnåelse af samdriftsfordele med økonomisk fordel for kommunen. Som eksempler på områder med mulighed for samdrift kan nævnes:
 - Sikringsvirksomheden (overvågnings- og tyverialarmer)
 - Sundhedsberedskabet (tryghedsalarmer for syge og ældre)

- Forskellige tekniske områder (sneberedskabet, overvågning af forskellige forsyningsområder, overvågning af elevatorialarmer, overvågning af og støtte til P-vagter mv.).

6 Afslutning og konklusion

I denne budgetanalyse er Københavns Brandvæsens udgifter til redningsberedskab blevet undersøgt. Københavns Brandvæsens udgifter har i de seneste år ligget stabilt. Den største del af udgifterne går til løn til brandmændene og antallet af brandmænd har ligeledes været stabilt i de seneste år.

I forlængelse af Økonomiudvalgets beslutning er der blevet foretaget en sammenligning af Københavns Brandvæsen med brandvæsenerne i andre danske byer og andre nordiske byer. Københavns Brandvæsen er generelt dyrere end de danske byer, men på niveau eller billigere end de nordiske byer. Der skal dog tages forbehold overfor sammenligningerne både med de danske og nordiske byer. Københavns Brandvæsen løser andre opgaver end de andre danske brandvæsener og tilrettelægger bemanningen med døgnbemanning, hvilke de andre byer ikke gør. Dette bidrager væsentligt til forskellene. De andre nordiske byer har et andet lovgrundlag og område de skal betjene end Københavns Brandvæsen, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne byerne.

Der er i analysen fremlagt flere konkrete forslag til at reducere udgifterne i Københavns Brandvæsen.

- Ændring i beredskabet

I analysen vurderes det af operative hensyn, at operativ model 2 og 3 ikke er hensigtsmæssige at gennemføre. Der kan dog fremadrettet overvejes ændringer i det forebyggende beredskab, således at Københavns Brandvæsen kun løser de lovbundne og obligatoriske opgaver, hvilket kan give en besparelse på 0,5 mill. kr. En ændring i beredskabet kræver en beslutning i Borgerrepræsentationen. Ændringen kan træde i kraft fra 1.januar 2009

- Ændring af overenskomsten for brandmændene

Dette kræver, at KL i overenskomstforhandlingerne, arbejder for at få ændret antallet af vagter for de brandmænd, der arbejder i Københavns Kommune. Denne mulighed kræver derfor, at resultatet af overenskomstforhandlingerne kendes, før de økonomiske konsekvenser kan opgøres.

- Mulighed for flere indtægter i Københavns Brandvæsen

Det anbefales, at Københavns Brandvæsen udarbejder konkrete forslag til øgede indtægter og at de drøftes med de relevante forvaltninger. Københavns Brandvæsen skal udarbejde et idekatalog, som skal drøftes med Økonomiforvaltningen inden udgangen af 2008.

Københavns Brandvæsen skal senest til bruttokataloget for budget 2010 komme med konkrete forslag til øgede indtægter.

Det anbefales, at de forskellige forslag indgår i bruttokataloget for budget 2009 og at Beredskabskommissionen på deres næste ordinære møde i marts drøfter hvilke forslag, der skal indgå i Beredskabskommissionens bidrag til prioriteringsrummet for budget 2009.